

Lluís Solà

Poeta

El ritme creatiu del poeta Lluís Solà (Vic, 1940) no deixa de créixer. El 2010 va presentar tres nous llibres, i tres anys després, el recull d'assajos 'La paraula i el món'. Ara publica 'Poesia completa', on aplega tota la seva creació en vers, amb 42 llibres inèdits

FRANCESC MELCION

“El poeta construeix una casa més humana”

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

Poeta. Professor. Traductor. Dramaturg. Fundador de la revista *Reduccions* l'any 1977. L'aportació de Lluís Solà a la cultura catalana és tan sòlida com el volum de 1.000 pàgines que reuneix tota la seva producció en vers i que ara publica Edicions de 1984. L'autor parla amb calma i seguretat oracular, la mateixa que trobem als seus versos.

Al pròleg de *Poesia completa* escriu: “El poeta torna a casa seva, si és que el poeta mai ha tingut casa”. ¿Com era la casa amb què vostè es va trobar quan va començar a escriure? Als poetes d'aquest país no ens van ensenyar a escriure ni a llegir en la nostra llengua. Quan vaig començar a escriure vaig veure que la llengua oral era el català, però per aprendre'l vaig haver d'estudiar-lo a banda. Un dia vaig anar a la biblioteca, vaig demanar la *Gramàtica* d'en Pompeu Fabra i la vaig copiar sencera. Les obres de Bartomeu Rosselló-Pòrcel les vaig picar a màquina perquè no es trobaven. Vaig fer el mateix amb més d'un llibre.

Aquesta és la casa amb què es van trobar.

Sí. Tanmateix, tots els senyals que teníem al voltant –persones, bèsties, animals i natura– ens parlaven amb una realitat que era la nostra. Aleshores vam començar a recuperar i a reconstruir aquesta casa que sobretot a partir dels anys 40 havien intentat d'enderrocar. D'altra banda, podria ser que el poeta no tingués ni aquí ni enlloc una casa. Una de les seves funcions és construir-la amb paraules més brillants, potser més fosques, més profundes, per a tots els homes. El poeta construeix una casa més humana. Més respectuosa envers el món i les coses, i envers nosaltres mateixos.

“El poeta va pel carrer i escolta els tons i els accents de les paraules mig escapçades que li arriben”. Quan arrenca la seva poesia?

És una bona pregunta, però impossible de contestar. És d'aquelles qüestions que apareixen probablement abans que siguem pròpiament cons-

“**ESCOLTAR ÉS ESTOTJAR DINS EL VIDRE DE LES PARAULES ELS MOVIMENTS I ELS ROSTRES DELS ÉSSERS**”

cient. Hi ha una imatge que es repeteix en diversos poemes, la de “l'eruga d'or”. Quan la vaig veure no sabia que escriuria. Vam anar a dinar en algun lloc amb els pares i aleshores va aparèixer l'eruga, que m'ha quedat sempre més gravada.

És una imatge impressionant.

És així com ens funciona als poetes. Molt abans que siguem conscients de res, les paraules ens van configurant. La vida pren possessió de nosaltres en el moment que som concebuts i ens va aportant elements que més endavant comencem a dir en paraules, a imaginar. Qui sap què hi ha al darrere? Quines erugues d'or es belluguen a dins dels nostres ulls?

M'agrada molt quan diu que “va pel carrer i escolta els tons i els accents de les paraules”. Vostè és un poeta que mira cap al fons de vostè mateix però també cap al fons del que l'envolta. Vol observar-ho tot.

La meua és una poesia que vol escoltar molt l'altre. Perquè, com aques-

ta eruga d'or, en un moment el món no només se'ns posa al davant sinó que se'ns tira al damunt, vol formar part de nosaltres, obtenir la nostra atenció i la nostra paraula. Els rius no flueixen cap al lluny, sinó cap als nostres ulls. Així mateix, les onades del mar no es queden només a dins la platja, sinó que ens entren als ulls. La lluna, quan es pon, també entra dins nostre.

Ara mencionava els rius, les onades i la lluna. La seva poesia és plena de natura. “Al fons de la mirada flueix la intensitat de l'arbre”. “El camí és ple de mans”.

La presència de la natura és una crida a respectar l'exterior, la natura, el cosmos i la vida. Respectant-los esperem que també ens respectin. Escoltar també és respectar. Escoltar, per a un poeta, és estotjar dins el vidre de les paraules els moviments i els rostres dels éssers.

El seu primer llibre de poemes va arribar el 1975. Era *Laves, escumes* (Lumen). Van haver de passar 18 anys perquè aparegués el següent volum, *L'herba dels ulls* (Cafè Central, 1993). Per què va deixar passar tants anys?

Alguns dels qui vam néixer als anys 40 estàvem desesperats de veure com esclafaven la llibertat d'un país i els elements que constitueixen les maneres de viure i de veure d'un país, és a dir, la llengua. Estava desesperat de viure en un món que no era lliure. Ens vam haver de dedicar a fer el que fos, sempre amb desesperació, per intentar salvar el país, des d'organitzar classes de català, fundar un institut del teatre, el Centre Dramàtic d'Osona, el grup de teatre La Gàbia i la revista *Reduccions* o ser regidor de Cultura a l'Ajuntament de Vic durant els primers quatre anys del que anomenem democràcia i que no ho és exactament. Això feia que visqués en una contradicció, que era fer possible un país en la llengua que correspon a la comunitat i, alhora, no tenir temps per escriure el que volia.

El llibre inèdit que tanca *Poesia completa* és *Comiat*. ¿Això vol dir que deixa d'escriure poesia?

He escrit algun poema llarg i uns quants de curts. Però l'edició de la *Poesia completa* m'ha portat molta feina durant els últims mesos i pràcticament no m'he pogut dedicar a res més. Quan fas un poema sempre és un últim poema. Tota la vida està plena de comiats. Ens acomiadem de la nostra infància i de l'adolescència, de les persones que hem estimat, d'un amic que no sabem quan veurem... Cada dia ens acomiadem del dia d'abans. La vida és un comiat continu i la mort és el comiat entre tots els comiats. ◆◆